

Opgave 1

Hoge bomen vangen veel ...

In een land bestaat kritiek op de hoge beloning van sommige bestuurders die in loondienst zijn bij grote ondernemingen.

Een econoom heeft de verdeling van de arbeidsbeloning onder werknemers bestudeerd. Als maatstaf van ongelijkheid neemt hij het aandeel van de 10% meest verdienende werknemers in de totale arbeidsbeloning (zie bron 1). Hij komt hiermee tot de conclusie dat de ongelijkheid in beloningen in 2006 is toegenomen ten opzichte van 1999.

1p 1 Geef aan op welke gegevens in bron 1 de econoom zijn stelling baseert.

De econoom concludeert dat daarnaast de ongelijkheid in beloningen in 2006 ten opzichte van 1999 ook is toegenomen binnen de groep van de 1% meestverdienende werknemers.

2p 2 Laat met een berekening zien dat deze conclusie juist is. Gebruik bron 1.

bron 1 percentages van de totale arbeidsbeloning van de meestverdienende werknemers

jaar	top 10%	top 5%	top 1%	top 0,1%
1999	26,5	16,5	5,5	1,3
2006	30,6	20,2	7,7	2,0

In het land gaan stemmen op dat de arbeidsbeloningen van bestuurders onaanvaardbaar hoog zijn geworden vergeleken met het gemiddelde loonniveau van werknemers in het land.

Een econoom heeft in opdracht van de minister een onderzoek uitgevoerd naar het loon van bestuurders. Uit het onderzoek komt naar voren, dat in de relatie tussen eigenaren en bestuurders sprake is van een principaal-agentprobleem. De bijbehorende informatie-asymmetrie bij beursgenoteerde ondernemingen speelt een grotere rol dan bij niet-beursgenoteerde ondernemingen. Het principaal-agentprobleem kan minder sterk worden indien de beloning van bestuurders ook bestaat uit extra uitkeringen in de vorm van pakketten aandelen in de onderneming.

2p 3 Geef aan hoe in de relatie tussen eigenaren en bestuurders van ondernemingen sprake is van een principaal-agentverhouding.

2p 4 Leg uit dat bij beursgenoteerde ondernemingen de informatie-asymmetrie tussen principaal en agent groter kan zijn dan bij niet-beursgenoteerde ondernemingen.

- 2p 5 Leg uit waarom de eigenaren van een beursgenoteerde onderneming het uitkeren van een extra beloning in de vorm van aandelen zien als een bijdrage aan de oplossing van het principaal-agentprobleem in de onderneming.

De econoom concludeert: "Sterke beloningsverschillen tussen bestuurders dragen bij aan een efficiëntere allocatie van de productiefactor arbeid binnen de samenleving. Dit leidt tot een toename van het totale surplus en daarmee van de welvaart."

- 2p 6 Geef een argument voor de stelling van de econoom en licht dit argument toe.